Lietas arhīva Nr. KA04-0451-25/23
ECLI:LV:RAT:2025:0122.10960001823.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2025. gada 22. janvārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnesis Guntars Stūris, tiesnesis Guntars Kveska, tiesnese Iveta Vīgante,

rakstveida procesā izskatīja krimināllietu, kurā apsūdzētais /pers. A/, personas kods /personas kods/, iesniedzis apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 17. septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 17. septembra spriedumu /pers. A/ (turpmākā arī – apsūdzētais) atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā, izdarīšanā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem.

[1.1] Tāpat ar pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētais atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 221.^{2} panta pirmajā daļā, izdarīšanā un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz trīs mēnešiem.

[1.2] Tāpat ar pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētais atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 233. panta otrajā daļā, izdarīšanā un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz vienu mēnesi.

[1.3] Pirmās instances tiesa nospriedusi saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un trešo daļu, daļēji saskaitot noteiktos sodus, galīgo sodu apsūdzētajam noteikt – brīvības atņemšana uz septiņiem mēnešiem.

[1.4] Pirmās instances tiesa nospriedusi saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta ceturto daļu brīvības atņemšanas soda laikā ieskaitīt īslaicīgās aizturēšanas vietā pavadīto laiku no 2023. gada 30. janvāra līdz 2023. gada 1. februārim, kas atbilst divām brīvības atņemšanas dienām.

[1.5] Pirmās instances tiesa nospriedusi piedzīt no apsūdzētā par labu cietušajam – Latvijas Republikai, kuru pārstāv Valsts ieņēmumu dienests –, mantisko zaudējumu 19 428,04 *euro* apmērā.

[1.6] Pirmās instances tiesa nospriedusi piedzīt no apsūdzētā par labu valstij, lietisko pierādījumu pieņemšanas, glabāšanas un iznīcināšanas izdevumus 223,22 *euro* apmērā.

[1.7] Pirmās instances tiesa nospriedusi par turpmāko rīcību ar dokumentiem – trīs *CD* diskiem – un lietiskajiem pierādījumiem – desmit cigarešu paciņām.

[2] Saskaņā ar pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētais nelikumīgi glabājis tabakas izstrādājumus lielā apmērā, tā izdarot Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

[2.1] Tāpat apsūdzētais izdarījis nelikumīgu alkoholisko dzērienu glabāšanu ievērojamā apmērā, tā izdarot Krimināllikuma 221.^{2} panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

[2.2] Tāpat apsūdzētais bez attiecīgas atļaujas glabājis šaujamieroču munīciju, tā izdarot Krimināllikuma 233. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

[2.3] Pirmās instances tiesa kriminālprocesu iztiesājusi bez pierādījumu pārbaudes.

[2.4] Kriminālprocesā par cietušo atzīta Latvijas Republika un to pārstāvošais Valsts ieņēmumu dienests pieteicis materiālā kaitējuma kompensāciju 19 771,13 *euro* apmērā, līdz sprieduma taisīšanai pirmās instances tiesā apsūdzētais labprātīgi atlīdzinājis daļu no radītā kaitējuma, veicot iemaksu 343,09 *euro* apmērā.

[3] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniedzis apsūdzētais, kurš lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par viņam noteikto sodu, to mīkstinot.

[3.1] Līdz lietas iztiesāšanai apelācijas instances tiesā apsūdzētais, pievienošanai kriminālprocesa materiāliem, iesniedzis dokumentu, kas apliecina, ka 2024. gada 18. novembrī viņš Nodrošinājuma valsts aģentūrai veicis maksājumu 223,22 *euro* apmērā, atlīdzinot izdevumus par lietisko pierādījumu pieņemšanu, glabāšanu un iznīcināšanu.

[3.2] Līdz lietas iztiesāšanai apelācijas instances tiesā Nodrošinājuma valsts aģentūra iesniedza dokumentus, kas apliecina, ka šajā kriminālprocesā procesuālo izdevumu apmērs par lietisko pierādījumu pieņemšanu, glabāšanu un iznīcināšanu ir nevis 223,22 *euro*, bet gan 99,24 *euro*.

[3.2] Līdz lietas iztiesāšanai apelācijas instances tiesā Rīgas Pārdaugavas prokuratūras prokurore Herta Miķelsone sagatavojusi un rakstveidā iesniegusi savu viedokli par pirmās instances tiesas spriedumu un apsūdzētā iesniegto apelācijas sūdzību. Prokurore uzskata, ka apsūdzētā iesniegtā apelācijas sūdzība ir noraidāma kā nepamatota, savukārt apstrīdētais pirmās instances tiesas spriedums ir atstājams negrozīts.

Motīvu daļa

[4] Krimināllietu tiesas kolēģija, novērtējusi krimināllietas materiālus, prokurores argumentāciju, ievērojot iesniegtajā apelācijas sūdzībā noteiktās lietas iztiesāšanas robežas, uzskata, ka Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 17. septembra spriedums ir atceļams daļā par apsūdzētā sodīšanu par katru viņa izdarīto noziedzīgo nodarījumu, atceļams daļā par galīgā soda noteikšanu apsūdzētajam saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta

pirmo un trešo daļu, kā arī atceļams daļā par procesuālo izdevumu piedziņu no apsūdzētā. Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums, apelācijas instances tiesas ieskatā, ir atstājams negrozīts.

[4.1] Krimināllietu tiesas kolēģija uzskata, ka ar pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētais likumīgi un pamatoti atzīts par vainīgu viņam inkriminētajās darbībās un tās pareizi kvalificētas kā Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā, 221.[1] panta pirmajā daļā un 233. panta otrajā daļā paredzēti noziedzīgi nodarījumi. Ievērojot krimināllietas materiālos atrodamās ziņas par faktiem un iztiesāšanas laikā pastāvošos apstākļus, personas vainīgumu apliecinošo pierādījumu analīze un vērtēšana pirmās instances tiesas spriedumā pamatoti nav tikusi veikta, jo kriminālprocesā apsūdzētais atzinis savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā un piekritis nepārbaudīt pierādījumus, jo krimināllietas materiālos atrodami pieļaujami, ticami un pietiekoši pierādījumi šīs personas vainīgumam.

[4.2] Apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa, atbilstoši Kriminālprocesa likuma prasībām izlēmusi šajā kriminālprocesā pastāvošo mantisko jautājumu, piedzenot no apsūdzētā par labu cietušajam – Latvijas Republikai, kuru pārstāv Valsts ieņēmumu dienests –, mantisko zaudējumu tā neatlīdzinātajā apmērā, tas ir, 19 428,04 *euro* apmērā.

[4.3] Ievērojot to, ka apelācijas instances tiesa atstāj negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu noteiktā daļā, apelācijas instances tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 564. panta sestās daļas nosacījumiem atzīst par iespējamu neatkārtot pirmās instances tiesas spriedumā šajā daļā minētos faktus un atzinumus.

[5] Nosakot apsūdzētajam sodu par Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā, 221.[1] panta pirmajā daļā un 233. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu Krimināllietu tiesas kolēģija saskaņā ar Krimināllikuma 46. pantu ņem vērā katra izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, vainīgā personību, atbildību mīkstinošu apstākļu esamību un atbildību pastiprinošu apstākļu neesamību apsūdzētā darbībās, kā arī Krimināllikuma 35. pantā definēto soda mērķi.

Krimināllikuma 35. panta otrajā daļā formulēts soda mērķis, proti: 1) aizsargāt sabiedrības drošību; 2) atjaunot taisnīgumu; 3) sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu; 4) resocializēt sodīto personu; 5) panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Turklāt atbilstoši Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008. gada 1. jūlija lēmumā „Par vienveidīgu tiesību normu piemērošanu soda noteikšanā" sniegtajai rekomendācijai, proti, ka tiesai jāizvēlas tāds soda veids un mērs, kas maksimāli sekmētu kriminālsoda mērķa sasniegšanu, tiesām jāizvērtē, kā konkrētās krimināltiesiskās represijas piemērošana sekmēs taisnīguma atjaunošanu, noziedzīgu nodarījumu recidīvu novēršanu, aizsargās sabiedrisko drošību, atturēs citu personu no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, sekmēs notiesāto personu resocializāciju (*Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu 2008. gada 1. jūlija kopsapulces lēmuma 1. punkts*).

Krimināllikuma 46. pantā reglamentēti soda noteikšanas vispārīgie principi jeb pamatprasības, kas obligāti ņemamas vērā, nosakot sodu katrā konkrētā gadījumā, neatkarīgi no izskatāmās lietas specifikas un īpatnībām. Soda noteikšanas vispārīgie principi ir vērsti uz samērīga un individuāla, un līdz ar to arī taisnīga soda noteikšanu vainīgajam.

Saskaņā ar šā panta pirmo daļu sodu nosaka tādā apmērā, kādu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu paredz Krimināllikuma Sevišķās daļas attiecīgā panta sankcija. Vienlaikus, nosakot sodu, visos gadījumos jāievēro Krimināllikuma Vispārīgās daļas noteikumi, kas reglamentē soda noteikšanu atkarībā no vainas formas, noziedzīgā nodarījuma stadijas, personas lomas noziedzīgajā nodarījumā u. tml. (sk. *Liholaja V. 46. panta komentārs. Grām.: Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa. (I-VIII[2] nodaļa). Trešais papildinātais izdevums. Krastiņš U., Liholaja V. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2021, 200.-201. lpp.*).

Atbilstoši Krimināllikuma 46. panta otrajai daļai, nosakot soda veidu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību. Krimināltiesību teorijā atzīts, ka vainīgā personības izvērtēšana ir svarīgākā sastāvdaļa soda individualizācijā, jo tādējādi vainīgajam var noteikt visefektīvāko soda veidu. Soda individualizācijas princips ir cieši saistīts ar taisnīguma principu, savukārt soda individualizācija ir pamatota ar soda mērķi.

Krimināltiesību teorijā pausts viedoklis, ka ziņas, kuras raksturo vainīgā personību un kurām ir krimināltiesiska nozīme, skar četrus cilvēka dzīves un darbības aspektus: 1) fizisko stāvokli, 2) psihisko stāvokli; 3) sociālo statusu un 4) tiesisko statusu. Šo ziņu izvērtēšana ļauj noskaidrot personas noziedzīgās uzvedības cēloņus, noziedzīgo tieksmju stabilitāti, kā arī noteikt maksimāli lietderīgu sodu, lai sasniegtu soda mērķi (*Liholaja V. 46. panta komentārs. Grām.: Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa. (I-VIII[2] nodaļa). Trešais papildinātais izdevums. Krastiņš U., Liholaja V. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2021, 203. lpp.*).

[5.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo un ceturto daļu konstatējams, ka apsūdzētais ir izdarījis divus mazāk smagus un vienu smagu noziedzīgu nodarījumu.

[5.2] Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu apelācijas instances tiesa par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli attiecībā uz visiem viņa izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem atzīst savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta pirmās daļas 3. punktu apelācijas instances tiesa par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli attiecībā uz Krimināllikuma 221.[1] panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu atzīst to, ka viņš labprātīgi pilnībā atlīdzinājis ar šo noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu 343,09 *euro* apmērā. Apelācijas instances tiesa ievēro, ka pirmās instances tiesa šo faktu, lemjot par apsūdzētā sodīšanu, atstājusi bez ievērības, tādēļ apsūdzētajam piespriestais sods šajā daļā ir mīkstināms.

[5.3] Apelācijas instances tiesa apsūdzētā darbībās Krimināllikuma 48. pantā paredzētos apsūdzētā atbildību pastiprinošos apstākļus nekonstatē.

[5.4] Lemjot par apsūdzētā sodīšanu, apelācijas instances tiesa ņem vērā faktu, ka apsūdzētais, piekrītot lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, ir izmantojis savas tiesības uz sadarbību, ko nosaka Kriminālprocesa likuma 21. pants. Apelācijas instances tiesa ievēro, ka pirmās instances tiesa šo faktu, lemjot par apsūdzētā sodīšanu, atstājusi bez ievērības, tādēļ apsūdzētajam piespriestais sods par visiem viņa izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem ir mīkstināms.

[5.5] Par apsūdzētā personību noskaidrots, ka apsūdzētais ir nodarbināts, viņam ir pastāvīga dzīvesvieta, apsūdzētais ir šķīries, viņa apgādībā citas personas neatrodas, uzskatāms, ka apsūdzētais agrāk nav sodīts, jo viņa iepriekš iegūtā sodāmība noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas brīdī bija dzēsta. Apelācijas instances tiesa uzskata, ka būtiskās ziņas, kas saistāmas ar šajā kriminālprocesā izvērtējamiem jautājumiem, ir turpmāk izklāstītas.

Valsts probācijas dienesta 2024. gada 2. maija izvērtēšanas ziņojumā norādīts, ka apsūdzētajam būtu piemērojams ar brīvības atņemšanu saistīts sods, nosakot sodu nosacīti, jo izvērtēšanas ziņojuma sagatavošanas laikā iegūtā informācija liecinot par to, ka viņš ir mainījis savu domāšanu, attieksmi un uzvedību, apņemas ievērot likumu un ir apliecinājis prasmi dzīvot sabiedrībā likumpaklausīgā veidā, taču zaudējis iepriekš iegūto apsarga sertifikātu. Valsts probācijas dienests paužviedokli, ka gadījumā, ja apsūdzētais nonāks Valsts probācijas dienesta uzraudzībā, Valsts probācijas dienests pievērsīs uzmanību tiem apstākļiem, kuri ir aprakstīti izvērtēšanas ziņojumā, un ka papildus noteiks pienākumus – pildīt Valsts probācijas dienesta norādījumus, kas vērsti uz legālu iztikas līdzekļu gūšanu un piedalīties probācijas programmās.

Apsūdzētais Valsts probācijas dienestam apliecinājis, ka pārvarējis savu atkarību no alkohola. Savā apelācijas sūdzībā apsūdzētais norāda, ka

atrodas traumatologa-ortopēda, kardiologa un ģimenes ārsta uzraudzībā, ka 2024. gadā tika veikta gūžu operācija, kas ievērojami uzlaboja viņa veselības stāvokli un arī pozitīvi ietekmēja emocionālo pašsajūtu, kas dod iespēju efektīvi strādāt. Papildus apelācijas sūdzībā apsūdzētais norādījis, ka vairs nekādi apstākļi un/vai vajadzības nepiespiedīs viņu atkal pārkāpt likumu, ka, pārkāpjot likumu, viņš rīkojies izmisuma apstākļu ietekmē, jo bija nepieciešami iztikas līdzekļi un viņš nedomāja skaidri. Pašlaik apsūdzētais esot sapratis, ka kritiskos dzīves apstākļos ir iespēja saņemt palīdzību, tādēļ viņš esot reģistrējies /Nosaukums/ Sociālajā dienestā un nodarbinātības dienestā, kur saņēmis atbalstu mājokļa maksājumos un sociālo pabalstu, vienlaikus apsūdzētais aktīvi meklē darbu un tagad vairāk nekā gadu strādā.

[5.6] Apelācijas sūdzībā apsūdzētais norādījis, ka par vienu no pamatojumiem brīvības atņemšanas soda veida piemērošanai pirmās instances tiesa norādījusi to, ka Vidzemes apgabaltiesā atrodas kriminālprocess ar numuru /kriminālprocesa numurs/ viņa apsūdzībā par līdzīga rakstura noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu, kas tiesas ieskatā apliecinot to, ka viņa rīcībai nav bijis gadījuma raksturs. Apsūdzētais nepiekrīt šādam pirmās instances tiesas argumentam, tomēr vienlaicīgi apsūdzētais norādījis arī to, ka kriminālprocesā ar numuru /kriminālprocesa numurs/ tiesa esot atzinusi par lietderīgāku viņam noteikt nosacītu sodu, nevis izolēt no sabiedrības.

Apelācijas instances tiesa, piekrītot apsūdzētā argumentācijai tās daļā, kur apsūdzētais norādījis par nepamatotu pirmās instances tiesas rīcību, uzskata, ka fakts, ka par apsūdzēto vēl tiek iztiesāts cits kriminālprocess, kurā galīgais nolēmums, atbilstoši Tiesu informācijas sistēmā pieejamām ziņām, nav stājies likumīgā spēkā, nevar kalpot par argumentu brīvības atņemšanas soda piemērošanai pašlaik iztiesājamajā kriminālprocesā. Tajā pašā laikā apelācijas instances tiesa konstatē, ka šī paša iemesla dēļ apsūdzētā argumentācija tās daļā, kur apsūdzētais norādījis, ka kriminālprocesā ar numuru /kriminālprocesa numurs/ tiesa esot atzinusi par lietderīgāku viņam noteikt nosacītu sodu, ir jānovērtē kā nepamatota.

[5.7] Apelācijas sūdzībā apsūdzētais norādījis, ka nepiekrīt pirmās instances tiesas secinājumam, ka viņam nosakāms sods brīvības atņemšanas veidā, jo viņš esot pārvērtējis savu rīcību pagātnē un apzinājies savas kļūdas, kas tika pieļautas, ka esot izpratis ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu, ka viņš spējis mainīties, mainīt savu attieksmi pret likumu, uzvedību un dzīvi kopumā, izvēloties svarīgākas prioritātes un vērtības – darbu un sociāli labvēlīgu, godīgu dzīvi, turklāt viņš esot atrisinājis ar veselību saistītas problēmas un tagad varot pilnvērtīgi strādāt, tajā skaitā arī pildīt sabiedriskos darbus.

[5.8] Lemjot par apsūdzētā sodīšanu, apelācijas instances tiesa vērtē lietā paustos viedokļus par to, kāds sods un tā apmērs šajā gadījumā uzskatāms par taisnīgu un likumīgu. Apelācijas instances tiesa ievēro, ka apsūdzētais tiek atzīts par vainīgu divu mazāk smagu un viena smaga noziegumа izdarīšanā. Tāpat apelācijas instances tiesa samēro apsūdzētā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un kaitīgumu ar sabiedrības interesēm, nepieciešamību atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, tāpat resocializēt sodāmo personu, panākt, ka notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Apelācijas instances tiesa konstatē, ka apsūdzētā izdarītie noziedzīgie nodarījumi ir radījuši noteiktu kaitējumu, jo apsūdzētā veiktās darbības, izdarot Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā un 221.[1] panta pirmajā daļā paredzētos noziedzīgos nodarījumus, būtiski apdraudēja tautsaimniecības intereses akcīzes preču – tabakas izstrādājumu un alkoholisko dzērienu – aprites sfērā, vienā gadījumā sasniedzot rīcību ar cigaretēm lielā apmērā, otrā gadījumā veicot darbības ar alkoholu ievērojamā apmērā. Uzskatāms, ka pārkāpjot valstī noteikto akcīzes preču aprites kārtību, tiek kropļots tirgus un veicināta tabakas izstrādājumu un alkohola nelegāla aprite. Turklāt ir jāņem vērā, ka tabakas izstrādājumiem un nelikumīgiem alkoholiskiem dzērieniem, par kuriem netiek maksāti valstī noteiktie nodokļi, ir zemākas pārdošanas cenas, kas sekmē minēto tabakas izstrādājumu un alkoholisko dzērienu pieejamību iedzīvotājiem, tādējādi veicinot smēķēšanas un alkohola lietošanas izplatību. Šādi tabakas izstrādājumi un nelikumīgi alkoholiskie dzērieni kļūst brīvi pieejami arī nepilngadīgām personām, jo cigarešu un alkohola nelegālā aprite nav pakļauta valsts kontrolei. Šādu cigarešu un alkoholisko dzērienu izplatītāji neievēro tabakas izstrādājumu un alkohola tirdzniecības ierobežojumus, tādējādi nodarot kaitējumu ne tikai valsts budžetam un godprātīgiem komersantiem, bet potenciāli – arī mazāk aizsargātu sabiedrības locekļu veselībai. Apelācijas instances tiesa ņem vērā judikatūrā izteikto atziņu: ja ar noziedzīgo nodarījumu nodarītais kaitējums vairākas reizes pārsniedz apmēru, no kura atzīstams, ka noziegums izdarīts lielā apmērā, tad noziedzīgajam nodarījumam piemīt salīdzinoši augstāka kaitīguma pakāpe, kas apsūdzētajam inkriminētos noziedzīgos nodarījumus izceļ līdzīgu noziegumu vidū (*Senāta Krimināllietu departamenta 2021. gada 3. jūnija lēmums lietā ar numuru SKK-342/2021*). Saskaņā ar likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20.[1] panta otrās daļas 1. punktu atbildība par Krimināllikuma 221. pantā (attiecībā uz tabakas izstrādājumiem) paredzēto noziedzīgo nodarījumu, kas izdarīts lielā apmērā, iestājas, ja tabakas izstrādājumu daudzums sasniedz 25 000 cigaretes. Apelācijas instances tiesa konstatē, ka apsūdzētais, izdarot Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, rīkojies ar 116 560 cigaretēm. Savukārt saskaņā ar šī likuma 23.[1] panta otro daļu atbildība par Krimināllikuma 221.[2] pantā paredzēto noziegumu, kas izdarīts ievērojamā apmērā, iestājas, ja alkoholiskā dzēriena daudzums sasniedz 10 litrus absolūtā spirta. Apelācijas instances tiesa konstatē, ka apsūdzētais, izdarot Krimināllikuma 221.[1] panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, rīkojies ar alkoholiskajiem dzērieniem, kuros kopējais absolūtā spirta daudzums bija 19,901 l. Līdz ar to apelācijas instances tiesa konstatē, ka apsūdzētais izskatāmajā lietā identificētajos apstākļos nelikumīgi glabāja tabakas izstrādājumus apjomā, kas vairāk kā četras ar pusi reizes pārsniedz lielu apmēru, bet apsūdzētā glabāto nelikumīgo alkoholisko dzērienu apjoms sasniedz gandrīz divas reizes likumā paredzēto ievērojamo apmēru. Konstatējams, ka apsūdzētā nelikumīgi uzglabātais tabakas izstrādājumu un nelikumīgi glabāto alkoholisko dzērienu apjoms liecina, ka apsūdzētā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemīt augsta kaitīguma pakāpe, kas apsūdzētā izdarītos noziedzīgos nodarījumus izceļ līdzīgu noziedzīgu nodarījumu vidū. Turklāt apsūdzētā izdarīto noziedzīgo nodarījumu rezultātā Latvijas Republikai tika nodarīts mantisks zaudējums valstij nenomaksāto nodokļu veidā 19 771,13 *euro* apmērā, kas vairākas reizes pārsniedz apmēru, sākot ar kuru atbilstoši likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20. pantam mantiskais zaudējums atzīstams par lielu apmēru. Papildus konstatējams, ka apsūdzētais izdarot Krimināllikuma 233. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, radījis kaitējumu, jo apdraudējis vispārējo drošību šaujamieroču munīcijas aprites jomā. Lai šajā lietā panāktu krimināltiesisko taisnīgumu, apelācijas instances tiesa ievēro soda noteikšanas individualizācijas, samērīguma un pietiekamības principus. Tāpat apelācijas instances tiesa vērtē apsūdzētā personību raksturojošās ziņas, no kurām par būtiskākajām šajā konkrētajā gadījumā ir jāuzskata fakts, ka noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī apsūdzētais nebija sodīts par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, tiek kopumā pozitīvi raksturots. Tajā pašā laikā apelācijas instances tiesa, izvērtējusi apsūdzētā pausto viedokli, neuzskata, ka viņš jau ir labojies, jo šāds rezultāts, ievērojot izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, kā arī, ņemot vērā apsūdzētā personību raksturojošās ziņas, kas plaši un argumentēti izklāstītas Valsts probācijas dienesta 2024. gada 2. maija izvērtēšanas ziņojumā, iegūstams ilgākā laika periodā un apstākļos, kuros apsūdzētais ar savu rīcību ir patiešām pierādījis savu labošanos, nevis paudis solījumus laboties. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos faktus un secinājumus, apelācijas instances tiesa uzskata, ka apsūdzētais ir jāizolē no sabiedrības un ierastā dzīvesveida, ka apsūdzētajam par katru no viņa izdarītajiem noziegumiem ir tiesiski nosakāms tikai un vienīgi panta sankcijā paredzētais brīvības atņemšanas sods, daļā par Krimināllikuma 221.[1] panta pirmajā daļā un Krimināllikuma 233. panta otrajā daļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā.

[5.9] Lemjot par nosakāmā soda veidu par katru no apsūdzētā izdarītajiem noziegumiem, apelācijas instances tiesa uzskata, ka apsūdzētajam nav nosakāmi attiecīgo Krimināllikuma normu sankcijās paredzētie alternatīvie sodi. Apelācijas instances tiesa, ņemot vērā kriminālprocesā savākto ziņu kopumu par apsūdzētā izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, par šo noziegumu radīto kaitējumu, kā arī par iegūto apsūdzētā personības raksturojumu, atzīst, ka citi attiecīgo Krimināllikuma normu sankcijās paredzētie alternatīvie sodi nenodrošinās Krimināllikuma 35. pantā paredzēto

sodīšanas mērķi un krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu.

[5.10] Lemjot par izciešamā soda apmēru par katru no apsūdzētā izdarītajiem noziegumiem, apelācijas instances tiesa ņem vērā, ka apsūdzētā darbībās apsūdzības daļā pēc Krimināllikuma 221. panta trešās daļas konstatējams viens atbildību mīkstinošs apstāklis un nav konstatējami atbildību pastiprinoši apstākļi, apsūdzības daļā pēc Krimināllikuma 221.[1] panta pirmās daļas konstatējami divi atbildību mīkstinoši apstākļi un nav konstatējami atbildību pastiprinoši apstākļi, apsūdzības daļā pēc Krimināllikuma 233. panta otrās daļas konstatējams viens atbildību mīkstinošs apstāklis un nav konstatējami atbildību pastiprinoši apstākļi. Papildus, lemjot par apsūdzētā sodīšanu, apelācijas instances tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais sadarbojās ar tiesu, realizējot savas procesuālās tiesības. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos faktus un secinājumus, apelācijas instances tiesa uzskata, ka apsūdzētais, ievērojot soda noteikšanas vispārīgos principus un faktu, ka noteiktā daļā apelācijas instances tiesa konstatējusi tādus apsūdzētajam labvēlīgus apstākļus, kurus atstājusi bez ievērības pirmās instances tiesa, par izdarītajiem noziegumiem ir nosakāmi inkriminēto normu sankcijās paredzētais brīvības atņemšanas vai īslaicīgās brīvības atņemšanas sods, attiecīgi, ar brīvības atņemšanu uz pieciem mēnešiem par noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā, izdarīšanu, ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz vienu mēnesi par noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 221.[2] panta pirmajā daļā, izdarīšanu un ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 15 dienām par noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 233. panta otrajā daļā, izdarīšanu.

[5.11] Iesniegtajā apelācijas sūdzībā apsūdzētai izsaka viedokli, ka viņu būtu iespējams par izdarīto sodīt ar nosacītu sodu.

Apelācijas instances tiesa konstatē, ka apsūdzētais, kā arī Valsts probācijas dienests savā 2024. gada 2. maija izvērtēšanas ziņojumā iespējamību apsūdzēto par izdarīto notiesāt nosacīti saista ar apsūdzētā personību raksturojošām ziņām. Līdz ar to konstatējams, ka šāda motivācija, pretēji tiesu prakses atziņām, pārmērīgi lielu nozīmi piešķir apsūdzētā personībai, taču netiek novērtēti tādi ar noziedzīgo nodarījumu saistītie fakti kā noziedzīgo nodarījumu smagums, izdarīto noziedzīgo nodarījumu skaits un nodarītais kaitējums (*piemēram, Senāta Krimināllietu departamenta 2018. gada 8. augusta lēmums lietā ar numuru SKK-434/2018, 2021. gada 3. jūnija lēmums lietā ar numuru SKK-342/2021*). Kā jau tas norādīts iepriekš, ievērojot apsūdzētā izdarīto noziedzīgo nodarījumu kaitīgumu, apelācijas instances tiesa uzskata, ka apsūdzētais par izdarīto sodāms ar brīvības atņemšanu/īslaicīgu brīvības atņemšanu. Turklāt tiesai nav pienākuma ikreiz noteikt vainīgajam visvieglāko likumā paredzēto sodu, piemērojot visus iespējamos labvēlīgos likuma nosacījumus (*skat. Senāta Krimināllietu departamenta 2018. gada 19. jūnija lēmumu lietā ar numuru SKK-J-348/2018*).

[5.12] Galīgais sods apsūdzētajam nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un trešo daļu. Lemjot par galīgā soda noteikšanu apsūdzētajam pēc noziedzīgo nodarījumu kopības apelācijas instances tiesa ievēro apsūdzētā izdarīto noziedzīgo nodarījumu smagumu, raksturu un radīto kaitējumu, tas ir, apsūdzētais izdarījis divus mazāk smagus un vienu smagu noziegumu. Tāpat apelācijas instances tiesa ņem vērā apsūdzētā personību raksturojošās ziņas, ka apsūdzētā darbībās konstatējami tikai atbildību mīkstinoši apstākļi. Ievērojot izklāstīto faktu un apstākļu kopumu, apelācijas instances tiesa uzskata, ka galīgais sods pēc noziedzīgo nodarījumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un trešo daļu apsūdzētajam nosakāms daļēji saskaitot par katru noziedzīgo nodarījumu piespriestos sodus. Apelācijas instances tiesa uzskata, ka atbildību mīkstinoša apstākļa esamība nepieļauj galīgo sodu apsūdzētajam noteikt, pilnīgi saskaitot piespriestos sodus. Savukārt Krimināllikuma 50. panta trešajā daļā paredzētais nepieļauj galīgo sodu apsūdzētajam noteikt, ietverot vieglāko sodu smagākajā.

[6] Ievērojot to, ka pirmās instances tiesas spriedums tiek atcelts noteiktā daļā par apsūdzētā sodīšanu par katru viņa izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kā arī daļā par galīgā soda noteikšanu apsūdzētajam saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un trešo daļu, apelācijas instances tiesa, ievērojot ekonomijas principu un nodrošinot nekavētu tiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, pirmās instances tiesas spriedum atceļ arī daļā par procesuālo izdevu piedziņu no apsūdzētā.

[6.1] Ņemot vērā šī nolēmuma 3.1. un 3.2. punktos norādītos faktus, atzīstams, ka līdz lietas iztiesāšanai apelācijas instances tiesā apsūdzētais labprātīgi atlīdzinājis lietā esošos procesuālos izdevumus Nodrošinājuma valsts aģentūrai par lietisko pierādījumu pieņemšanu, glabāšanu un iznīcināšanu. Tāpat konstatējams, ka apsūdzētais labprātīgi veicot pirmās instances tiesas spriedumā noteikto samaksu par procesuālajiem izdevumiem Valsts kases kontā ar numuru LV86TREL2140651020000, norādot, kā maksājuma saņēmēju Nodrošinājuma valsts aģentūru, iemaksājis par 123,98 *euro* vairāk, nekā bija nepieciešams. Nepamatoti iemaksātā nauda ir atmaksājama apsūdzētajam.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563. panta pirmās ar indeksu viens daļas 2. punktu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

atcelt Rīgas pilsētas tiesas 2024. gada 17. septembra spriedumu daļā par /pers. A/m noteikto sodu par Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā, 221.[1] panta pirmajā daļā un 233. panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu, daļā par /pers. A/m noteikto galīgo sodu, daļā par procesuālo izdevumu piedziņu no /pers. A/.

/pers. A/ par noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 221. panta trešajā daļā, izdarīšanu sodīt ar **brīvības atņemšanu uz** pieciem mēnešiem.

/pers. A/ par noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 221.[2] panta pirmajā daļā, izdarīšanu, sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz vienu mēnesi.

/pers. A/ par noziedzīga nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 233. panta otrajā daļā, izdarīšanu sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 15 (piecpadsmit) dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un trešo daļu, daļēji saskaitot noteiktos sodus, galīgo sodu /pers. A/ noteikt brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem.

No valsts budžeta atmaksāt /pers. A/ nepamatoti iemaksāto procesuālo izdevumu daļu – 123,98 *euro*.

Pārējā daļā Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2022. gada 28. aprīļa spriedumu atstāt negrozītu.

Nolēmums nav pārsūdzams.

Tiesnesis G. Stūris

Tiesnesis G. Kveska

Tiesnese I. Vīgante

Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.
Dokumenta oriģināls atrodas Tiesu informatīvajā sistēmā.